

Konferencija za novinare nakon sjednice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Vrijedi izgovorena riječ.

Izlaganje visokog predstavnika Valentina Inzka

Dobar dan,

Hvala vam svima što ste došli.

Želim iskoristiti ovu pres konferenciju da vam se izravno obratim i informiram o pitanjima o kojima smo danas razgovarali i da, naravno, odgovorim na vaša pitanja.

Nažalost, Rusija u cijelosti nije podržala tekst današnjeg communiquea. Siguran sam da će vam predstavnici Ruske Federacije pojasniti svoje stavove i razloge i zato nemam namjeru govoriti u njihovo ime.

Obzirom na poplave, ovaj sastanak političkih direktora Upravnog odbora održan je u vanrednim okolnostima.

Na samome početku, dopustite da kažem da zemlje i organizacije Vijeća za provedbu mira (PIC), u ovim najtežim vremenima, stoje rame uz rame sa ljudima Bosne i Hercegovine, dok oni pokušavaju da se izbore sa strašnom prirodnom katastrofom.

Solidarnost članica PIC-a nije ostala samo na riječima. Mnoge od članica već poduzimaju praktične korake da pomognu. Dio pomoći već je stigao u pogođena područja. U ovakvim vremenima Bosni i Hercegovini su potrebni proaktivni međunarodni partneri. Upravo tome svjedočimo ovih dana.

Treba uraditi puno posla, ali vjerujem da će u danima, tjednima i mjesecima koji su pred nama, ljudi ove zemlje i dalje nalaziti snagu i energiju za zajedničku obnovu. Međunarodna zajednica će i dalje pružati pomoć obnovi koju predvode domaće vlasti.

U utorak sam posjetio Ministarstvo obrane BiH i austrijske jedinice unutar EUFOR-a, koji organiziraju logističku potporu i pomažu da se dostavi pomoć. Posebice su me se dojmile Oružane snage BiH, koje su još jednom jasno pokazale svoju vrijednost i sposobnost da odgovore na krizu i pomognu zemlji kada je to najpotrebnije.

U ovim najtežim vremenima, još jedna zraka svjetlosti i ohrabrenja bila je hrabrost i solidarnost koje su pokazale institucije, zajednice i pojedinci, koji su se udružili da pomognu onima u nevolji.

Duboko su me dirnule brojne situacije u kojima su obični građani pohrlili da pomognu ljudima u nevolji u susjednim gradovima i preko entitetske granice, riskirajući živote da dostave i pruže pomoć.

Ta solidarnost među ljudima u vrijeme krize dirnula je cijeli svijet, ali nije iznenadila nikoga od nas koji ovu zemlju poznajemo. To nam je još jednom pokazalo da ljude ove zemlje ne zanimaju podjele iz prošlosti. Oni žele da zajedno grade uspješnu zemlju, u interesu svih.

Ogromni izazovi s kojima se zemlja suočava u ovo teško vrijeme svakako su imali galvanizirajući učinak na razgovore unutar PIC-a u posljednja dva dana.

Solidarnost i praktična suradnja građana u cijeloj zemlji u ovo vrijeme krize istaknuli su koliko je potrebno da se i politički lideri i institucije zajedno zalažu i zajedno rade za bolju budućnost običnih građana ove zemlje.

Ovo će zahtijevati promjenu u pristupu političkih stranaka i kandidata koji se nadaju pobjedi na izborima u listopadu. To je nešto o čemu je PIC razgovarao u posljednja dva dana. I to je nešto o čemu će se u ovoj zemlji morati otvoreno razgovarati dok ulazimo u predizborni period.

Vjerujemo da postoji šansa da se ovo dogodi u mjesecima koji su pred nama, jer nakon godina u kojima su političke stranke praktički monopolizirale javnu debatu, narod Bosne i Hercegovine počeo je da se uspravlja i da progovara – ne samo da istakne svoje zahtjeve nego i da predloži vlastita rješenja za probleme u velikom broju oblasti.

Ovo je pozitivan i dugo očekivan razvoj situacije koji treba podržati.

Ponovit ću još jednom, događaji iz proteklih nekoliko dana će imati izravan utjecaj na to kako će se stvari odvijati dugoročno u širem političkom spektru. Građani BiH su stekli divljenje ljudi u cijeloj Europi i šire, zbog načina na koji su spontano organizirali humanitarnu pomoć za ljude ugrožene poplavom. Njihov odgovor je u sukladnosti i u nekim slučajevima je vrlo izravno u svezi s novim građanskim aktivizmom. To će imati političke posljedice.

U kontekstu pružanja pomoći i osiguranja bolje budućnosti napaćenom narodu Bosne i Hercegovine, mnogi politički direktori su tijekom rasprave pozdravili proširenje angažmana EU, a posebice predstojeće pokretanje Sporazuma za rast.

Kao što znate, ovo je inicijativa Europske unije koja ima za cilj oživljavanje ekonomije i pomaganje u stvaranju novih radnih mjesta – ne za deset godina nego kratkoročno i srednjoročno. On također predviđa i obnovljenu kampanju protiv

korupcije koja je imala tako pogubne posljedice po sve aspekte života u ovoj zemlji.

Članovi Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira pozvali su sve strane da djeluju ODMAH i da surađuju u usvajanju i provedbi praktičnih mjera PRIJE isteka poslaničkih i ministarskih mandata i da osiguraju da se predizborna kampanja usredotoči na prijedloge za utvrđivanje politike, a ne na šovinističku retoriku.

U tom kontekstu, osnovna poruka s ovog sastanka je da međunarodna zajednica još jednom potvrđuje svoju nedvosmislenu opredijeljenost za teritorijalni integritet i suverenitet Bosne i Hercegovine. U 2014. godini nitko ne bi trebao dovoditi u pitanje pravo Bosne i Hercegovine da postoji, iako je to nešto sa čime se i dalje susrećemo.

Daytonski mirovni sporazum ne dozvoljava entitetima da se otcijepi. Prema tome, jeftina retorika o ovom pitanju je samo gubljenje vremena i energije, pored stvarnih problema s kojima se ova zemlja kao cjelina susreće.

Naravno, pozivali smo na prestanak ovakve retorike u prošlosti, a mnoge stranke i mnogi političari radije su posezali za taktikom zastrašivanja kao načinom za dobijanje glasova. Ali, kao što sam rekao, sadašnje okolnosti veoma se razlikuju od prethodnih godina.

Tijekom današnje diskusije, brojni članovi PIC-a također su pozdravili nedavni posjet srpskog premijera Aleksandra Vučića Sarajevu i njegovu nedvosmislenu potporu suverenitetu i teritorijalnom integritetu Bosne i Hercegovine.

Već 12 mjeseci građani glasno izražavaju svoje nezadovoljstvo. U protekloj godini građani su se nalazili u vakuumu koji su ostavili političari, a sad se dogodila užasna prirodna nesreća. Može li se nastaviti ista stara politika u narednim mjesecima? Apsolutno ne! Pristup politici u ovoj zemlji mora se mijenjati iz temelja.

Situacija se potpuno promijenila. Politički direktori PIC-a pozvali su tijekom rasprave stranke da se u ovoj novoj situaciji ponašaju na novi način. Ako se ne budu obazirali na ovaj poziv, građani to neće oprostiti.

U ovom kontekstu, kronična nesposobnost da se riješe otvorena pitanja kao što je program 5+2, provedba odluke Ustavnog suda za izborni sustav u Mostaru, uknjižba vojne imovine i, u novije vrijeme, rješenje pitanja prebivališta na državnoj razini – sva ova pitanja moraju se riješiti – i moraju se riješiti sa novom ažurnošću i novom ozbiljnošću.

Mnogi politički direktori PIC-a pozvali su tijekom sastanka stranke da uvide da ova i druga pitanja ne mogu više biti na čekanju, i da djeluju shodno tome. Nadamo se da će do ovoga doći u narednim mjesecima zbog toga što je to situacija u kojoj svi građani ove zemlje dobijaju.

Communique je još jednom ponovio punu potporu mom uredu i podsjetio da svi organi vlasti u Bosni i Hercegovini imaju zakonsku obvezu, na temelju odredbi Daytonskog mirovnog sporazuma, da u potpunosti surađuju s OHR-om.

OHR ima mandat da osigura poštivanje Mirovnog sporazuma i pomogne u rješavanju problema vezanih za provedbu mira i oporavak zemlje, a odbijanje bilo koje domaće institucije da surađuje s OHR-om predstavlja djelovanje suprotno odredbama Sporazuma i prolongira proces obnove.

Općenito, nakon ove sjednice sam impresioniran ponovno iskazanim opredjeljenjem Upravnog odbora PIC-a da završi naš posao u BiH.

Međunarodna zajednica je više nego ikad spremna da surađuje s onim građanima u BiH koji žele pozitivne promjene.

Sasvim je jasno da ova zemlja prolazi kroz period ogromnih izazova, ono što je bitno je da taj period rezultira pozitivnim promjenama koje građani očekuju, a to je otvaranje

novih radnih mjesta, presude u slučajevima korupcije i poboljšanje u oblasti obrazovanja i zdravstva.

I naravno, vraćanje ove zemlje na put euro-atlantskih integracija. Bosnu i Hercegovinu čeka njezino mjesto, kao što je generalni tajnik NATO-a potvrdio jučer, a predstavnici Europske unije istaknuli više puta, tako da je potrebno početi ispunjavati potrebne uvjete kako bi ga Bosna i Hercegovina mogla zauzeti.

Svi imaju ulogu u tom procesu, a to će biti osobito važno na dan izbora kada je potrebno da birači u BiH uzmu svoju budućnost u vlastite ruke i o njoj odluče glasovanjem.

Dakle, moja poruka svim biračima koji nas gledaju vrlo je jednostavna – izađite na izbore 12. listopada i glasujte. Kada budete popunjavali glasački listić, nemojte birati vodeći se strahom, ne dozvolite da vas plaše, recite „ne“ svim pokušajima kupovine glasova, i ne očekujte bilo kakve promjene ukoliko ne sudjelujete u glasovanju. Sami donesite odluku za koga glasovati i potražite one stranke koje nude konkretna i vjerodostojna rješenja za pitanja koja su vam bitna.

Nema nikakve sumnje da će rezultati izbora 12. listopada odrediti vašu budućnost i budućnost vaše djece. Pobrinite se da izaberete pravu budućnost.

Sada bih dao riječ mom zamjeniku, Tamiru Waseru, koji će vas ukratko upoznati s još nekim temama. Nakon toga ću odgovarati na vaša pitanja.

Izlaganje prvog zamjenika visokog predstavnika Tamira G. Waser

Hvala visoki predstavniče,

Kao što je visoki predstavnik upravo rekao, ovaj sastanak Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC) protekao je u znaku pune solidarnosti s građanima Bosne i Hercegovine – ne

samo upućivanjem praznih riječi solidarnosti nego kroz konkretne radnje. Države i organizacije članice PIC-a već su na terenu i rade s ljudima koji su pogođeni poplavom.

UN nas je informirao o stvarnom i ozbiljnom problemu zbog mina u područjima koja se čiste. U Brčkom, koje je posebno teško pogođeno, jučer je eksplodirala mina. Do sada nisam čuo da je netko smrtno stradao od mina, ali rizik koji mine svakodnevno predstavljaju za veliki broj ljudi, samo je povećan ovim poplavama.

Iako ljudi s pravom žele priteći u pomoć, potreban je oprez i prvo utvrditi da je područje u kojem se čisti sigurno od mina.

Suočeni s ogromnim i trenutačnim problemom zbog poplava, postoji mogućnost da se umanju značaj ili skrene s političkih i ekonomskih pitanja koja su bila na dnevnome redu sjednice PIC-a.

Članovi Upravnog odbora PIC-a zauzeli su stav da istodobno moramo rješavati i trenutačne i dugoročne izazove. Značajno je istaknuti da ako budemo u stanju riješiti pitanja koja su bila na dnevnome redu današnje sjednice PIC-a, onda će se stvari početi odvijati nabolje za građane ove zemlje dok budu izlazili iz sadašnje krize.

Neki političari će u narednim mjesecima pokušati iskoristiti poplave da prikriju loše upravljanje posljednjih godina u oblasti ekonomije i da okrenu krivicu u drugom smjeru. Mislim da građani BiH, koji su godinama patili zbog visoke stope nezaposlenosti i stagnacije ekonomskog rasta, znaju bolje.

Dozvolite mi također da kažem da su osobito neprijatna izvješća o ljudima koji gomilaju zalihe, povećavaju cijene da bi iskoristili ovu krizu i prekinuli dostavu pomoći koja će neizbježno biti upućena u BiH. Svaki takav navod treba se odmah istražiti i kazneno goniti do kraja.

Zbog toga smo se usmjerili na pronalaženje rješenja na

dugoročnoj osnovi, potcrtavajući probleme koji su već bili izazov, čak i prije ove katastrofe.

Jedan primjer je Mostar. Činjenica da dvije političke stranke u tom gradu nisu u stanju da se ozbiljno angažiraju na postizanju sporazuma o održavanju općinskih izbora postala je ružan primjer šireg neuspjeha stranaka u cijeloj zemlji da izađu iz šah-mat pozicije koja traje nekoliko godina. Iako su drugi pokušavali, SDA i HDZ BiH jednostavno su odbijali da se angažiraju.

Prve žrtve blokade u Mostaru su građani Mostara. Oni već duže od pet godina ne mogu glasovati za svoju lokalnu upravu, a u tih pet godina prisiljeni su da trpe kontinuirano pogoršanje općinskih usluga.

Kao što je načelnik rekao u ponedjeljak, on ima problema s funkcioniranjem proračuna, jer ne može pristupiti novcu odvojenom za gradske oblasti, zato što gradsko vijeće ne postoji.

Situacija u Mostaru nije samo još jedna politička svađa – ona izravno sprečava investicije i zapošljavanje i utječe na svakodnevni život ljudi.

Želimo da se ljudi Mostara oslobode tereta nefunkcionalne administracije; želimo da se mehanika lokalne uprave kreće u potpuno suprotnom smjeru kako se stvari ne bi stalno pogoršavale ili stajale na mjestu nego da bi se konačno poboljšavale. Želimo i da se opstrukcije zamijene suradnjom, a da suradnja bude nagrađena brzim i primjetnim poboljšanjem u kvaliteti javnih usluga. Na taj način Mostar može postati pozitivan umjesto negativan primjer za ostatak zemlje.

Izvijestio sam Upravni odbor PIC-a da unatoč uzastopnim obećanjima lidera nisam vidio dokaze o bilo kakvom ozbiljnom pokušaju SDA i HDZ BiH da riješe ovo pitanje. Umjesto toga smo vidjeli jedino pokušaj HDZ BiH da uradi upravo ono što tvrdi da ne želi da drugi urade njima, a to je da ostave jednu

skupinu izvan ovog procesa.

Šest stranaka u Mostaru prije godinu dana pokazalo je hrabrost i liderstvo radeći na izradi okvirnog dokumenta koji je osigurao dobar osnov za daljnje aktivnosti. Ali druge dvije stranke su jednostavno rekle ne.

Upravni odbor još je jednom istaknuo da se lokalni izbori moraju održati u Mostaru, najkasnije u listopadu, a da Mostar mora ostati jedinstvena, koherentna i multietnička jedinica lokalne samouprave, s određenom razinom lokalnih ovlasti: administracije na razini nižoj od razine Grada, što je aranžman koji su u načelu prihvatile sve najveće političke stranke na početku aktivnosti na pronalaženju rješenja tijekom 2012. godine.

Kao što je kazao visoki predstavnik, Bosna i Hercegovina kreće se prema potpuno novom političkom teritoriju. Ukoliko angažman građana ostane na jednako visokoj razini, moguć je period promjena. Uvjeren sam da te promjene možemo iskoristiti da riješimo pitanja koja su do sada ostala neriješena. Nadam se da bi tako sada moglo biti i u Mostaru.